

Õiguskantsler

Teie 07.04.2021 nr
28.04.2021

Meie 05.05.2021 nr 14-1/210870/2103158

Kõrgendatud avaliku huviga alade majandamine

Austatud avaldaja

Pöördusite õiguskantsleri poole seoses kultuuriliselt, sotsiaalselt ja ökoloogiliselt eriti oluliste metsade majandamisega, millega kaasneb kõrgendatud avalik huvi. Soovite, et seesugused metsad eraldataks intensiivselt majandatavatest metsadest, et säilitada inimestele nende metsade sotsiaalsed, kultuurilised ja ökoloogilised väärtused. Teie hinnangul tuleks seadusega määrata kõrgendatud avaliku huviga alade staatus ja ülesanded ning nende alade seosed kohalike omavalitsuste üldplaneeringutega, nii nagu oli tehtud [2007. aastal jõustunud metsaseaduses](#).

Metsanduspoliitika kujundamine ei ole õiguskantsleri pädevuses. Metsanduspoliitikat kujundab Riigikogu [metsaseaduse](#) kaudu. Olete saanud pöördumise ka Riigikogu liikmetele ja keskkonnaministrile, kellel on võimalik Teie ettepanekuid kaaluda ja algatada metsaseaduse muutmise. Riigikogu otsustab, kas ja mil viisil korraldada konkreetsete maa-alade (nt kõrgendatud avaliku huviga metsa) kaitse.

Riigikogu [leidis](#) 2007. aastal jõustunud metsaseadust muutes, et mets, mille varem määras kaitsemetsaks minister, on võimalik võtta kaitse alla teiste õigusaktide kohaselt. Peale selle tödes Riigikogu, et kohalikul omavalitsusel on [looduskaitseaduse](#) järgi õigus seada planeeringutega kindlate alade kasutamiseks tingimusi või võtta alad kaitse alla ilma planeeringuta (nt kohaliku kaitsealana).

Asustusüksuse lähedal asuva metsa majandamisele ei ole Riigikogu seni üldiselt piiranguid seadnud. [Planeerimisseadus](#) (PlanS) paneb kohalikele omavalitsustele ka kohustuse käsitleda üldplaneeringus asustuse planeerimisel tasakaalustatult nii ehitatud keskkonda kui ka rohealaid (PlanS § 12 lg 2, § 75 lg 1 p 14). Kehtiva metsaseaduse § 43 lõike 9 järgi on Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) kohustatud kaasama metsamajandamistööde planeerimisse ka kohaliku kogukonna. RMK-l on võimalik kaasata kohalikke elanikke ja kogukondi oma pädevuse ulatuses (vt õiguskantsleri [22.12.2020 märgukiri](#)).

Seega tuleb RMK-l asustusüksuse lähedal asuvates metsades täita üldiseid metsamajandamise nõudeid ja lähtuda konkreetse piirkonna looduslikust olukorrast (sh kaitse-eeskirjadest) ja kehtivatest planeeringutest. Planeeringuga linna kui asustusüksuse rohealaks määratud alal kasvavat metsa ei tohi raiuda kohaliku omavalitsuse nõusolekuta. Raie kooskõlastatakse kohaliku omavalitsusega enne metsateatise esitamist (MS § 42 lg3). Kohalikud kogukonnad ja elanikud

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

saavad oma huve ja vajadusi väljendada planeerimismenetluses ning kohalik omavalitsus peab avatud menetluses leidma erinevate huvide ja väärtuste vahel tasakaalu.

RMK-l tuleb seega kehtivate õigusaktide raames kaaluda ja võimaluse korral arvestada kaasamise käigus esitatud ettepanekuid. Iga konkreetse asustusüksuse lähedal asuva metsa raie õiguspärasusele (sh RMK kaalutluste õiguspärasusele) saab anda lõpliku hinnangu [halduskohus](#).

Riigikogul ja keskkonnaministril on võimalik analüüsida, kas praegune metsaseadus, looduskaitseadus ja planeerimisseadus täidavad kokkuvõttes samu eesmärke, mis olid metsaseadusega varem kehtestatud hoiu-, tulundus- ja kaitsemetsa majandamisele. Ühtlasi saate küsida keskkonnaministrilt selgitusi, kas ja kuidas tagab praegune regulatsioon varasema kaitsemetsa majandamise eesmärkidega sarnase eesmärgi. Kui leiate, et praegune regulatsioon ei täida varasema metsaseadusega sätestatud kaitsemetsa majandamise eesmärke, siis saate küsida nii keskkonnaministrilt kui ka Riigikogu keskkonnakomisjonilt põhjendusi, miks ei ole varasemad eesmärgid praegu enam olulised. Samuti saate teha komisjonile ettepanekuid, kuidas seadusi parandada.

Loodan, et neist selgitustest on abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: Keskkonnaministeerium; Riigikogu keskkonnakomisjon;
Riigimetsa Majandamise Keskus